

Dwingeloo, Lhee 78

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Dwingeloo, Lhee 78

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R22.094

Status

1.0 (definitief)

Datum

23-06-2022

Opdrachtgever

Rho Adviseurs
Druifstreek 72-C
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Corine Bos

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Bos, C. 2022. QuickScan Dwingeloo, Lhee 78; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.094, JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels.....	9
3.2	Vleermuizen	10
3.3	Overige zoogdieren.....	11
3.4	Reptielen	12
3.5	Amfibieën.....	13
3.6	Dagvlinders	15
3.7	Libellen.....	16
3.8	Overige fauna.....	16
3.9	Vaatplanten	16
4	Effecten en gevolgen.....	18
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	18
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	18
5	Mitigerende maatregelen	20
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	20
5.2	Vleermuizen; mitigatie.....	21
5.3	Boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad; mitigatie	21
6	Conclusie.....	22
	Geraadpleegde bronnen.....	23

1 Inleiding

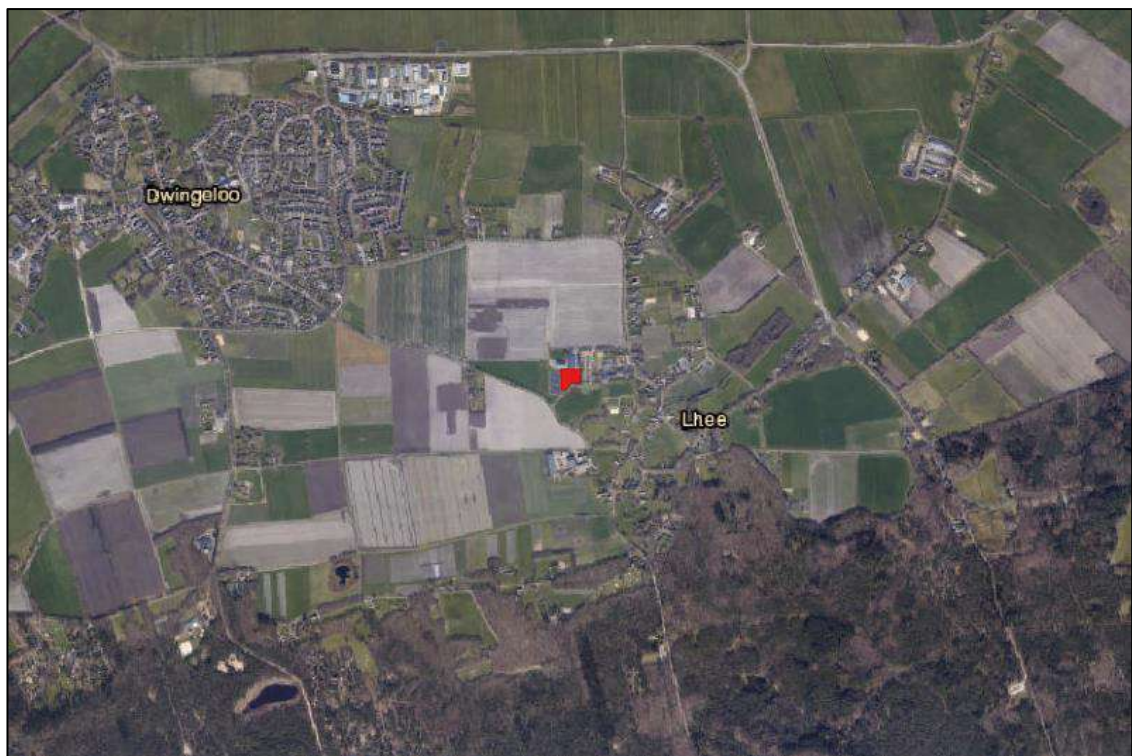
1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd op een erf aan Lhee 78 te Dwingeloo, gemeente Westerveld, provincie Drenthe. De opdrachtgever is voornemens om op het erf het bestaande terrein voor camperplaatsen uit te breiden. Daarvoor zal een mestsilo verwijderd worden. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied en of deze negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan Lhee 78, ten zuidoosten van Dwingeloo. Dwingeloo is gelegen ten noorden van Nationaal park Dwingelderveld en ten noordoosten van Steenwijk.

Het plangebied bestaat uit een boerenerf met meerdere schuren, stallen en een mestsilo. Aan oostzijde van het plangebied zijn reeds camperplaatsen met sanitaire voorzieningen aanwezig. Het plangebied wordt verder omringd door agrarische percelen en wegen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood vlak) (bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. Vanaf 1 juli 2022 geldt in de provincie Friesland mogelijk ook een aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en rond het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de uitvoering van de werkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Corine Bos van JM ecologie b.v. op 9 juni 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 13:00 tot 14:00 uur, bij 18°C en 2 Bft, op een droge, zonnige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging/werkzaamheden conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan Lhee 78, ten zuidoosten van Dwingeloo. Dwingeloo is gelegen ten noorden van Nationaal park Dwingelderveld en ten noordoosten van Steenwijk.

Het plangebied bestaat uit een boerenerf met meerdere schuren, stallen en een mestsilos. Aan oostzijde van het plangebied zijn reeds camperplaatsen met sanitaire voorzieningen aanwezig. Het plangebied wordt verder omringd door agrarische percelen en wegen.

Het plangebied zelf betreft een boerenerf met grasland, verharde delen en een mestsilos. Aan noordzijde van het plangebied zijn drie stallen/schuren aanwezig, welke gebruikt worden als stalling voor campers. Aan noordzijde van deze stallen is het woonhuis van de eigenaren gelegen. Ten zuiden van de stallen ligt het plangebied. De aanwezige mestsilos wordt verwijderd en de werkzaamheden daarvoor werden op het moment van veldbezoek uitgevoerd. Ten westen van het plangebied is een grasland met zonnepanelen aanwezig. Ten zuiden en oosten van het plangebied zijn bosschages gelegen. Ten zuiden loopt tevens een fietspad vanaf de bestaande camperplaatsen ten oosten van het plangebied. Ten zuiden van deze camperplaatsen is daarnaast een poel aanwezig.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied in Dwingeloo (rood kader) (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Plangebied met mestlo vanaf zuiden.

Afbeelding 2.3. Plangebied met stallen/schuren.

Afbeelding 2.4. Veld met zonnepanelen.

Afbeelding 2.5. Bosschages langs plangebied.

Afbeelding 2.6. Bestaande camperplaatsen.

Afbeelding 2.7. Poel ten zuiden van camperplaatsen.

Afbeelding 2.8. Fietspad vanaf camperplaatsen.

Afbeelding 2.9. Plangebied gezien vanaf noorden.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om het bestaande camperpark uit te breiden. Hiervoor dient er een bestemmingswijziging doorgevoerd te worden. Er zullen bovenop de al bestaande 60 camperplaatsen nog 24 extra camperplaatsen gerealiseerd worden. Hiervoor zal de bestaande mestsilo op het terrein verwijderd worden en wordt er in de bosschages tussen het plangebied en het camperpark een verharde toegangsweg gerealiseerd. Rondom het terrein zullen bosschages worden geplant om het terrein af te scheiden van het erf van de eigenaren. Tevens zullen er nog een fietsenstalling en sanitair gebouw gerealiseerd worden aan oostzijde van het plangebied.

Afbeelding 2.10. Toekomstige situatie plangebied aan Lhee 78 te Dwingeloo (bron: Twan's landschaps- & tuinadvies).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

Gedurende het terreinbezoek is een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012).

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe en Utrecht.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Er zijn geen boomnesten aangetroffen in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Tevens zijn er geen palen of masten rond het plangebied aanwezig. Op basis van aanwezig habitat, afwezigheid van hoge bomen met holtes, palen en masten binnen en rond het plangebied, afwezigheid van hoge gebouwen met richels en afstand tot bosrijke gebieden kunnen nesten van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespendief en zwarte wouw uitgesloten worden. Er is één poel aanwezig rond het plangebied welke ongeschikt is als broedlocatie voor de grote gele kwikstaart vanwege de afwezigheid van boomwortels of nissen. De stallen en omgeving van het plangebied zijn ongeschikt als broedlocatie voor kerkuil en steenuil vanwege de afwezigheid van toegangsmogelijkheden tot de stallen en afwezigheid van rommelhoekjes.

Aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw wordt uitgesloten vanwege de ligging buiten urbaan gebied en afwezigheid van openingen in de aanwezige bebouwing.

De woning ten noorden van de stallen kan echter wel geschikte broedlocaties bieden voor de huismus. Aanwezigheid van nestlocaties van de huismus kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus staan beschreven in paragraaf 4.2.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest. Mogelijk broeden soorten als koolmees, pimpelmees, boomklever, boomkruiper en spreeuw in de omgeving van het plangebied. Er is echter voldoende alternatieve broedgelegenheid beschikbaar in de omgeving. Er is daarom geen ecologisch zwaarwegende reden om deze nesten als jaarrond beschermd te beschouwen. Deze vogels worden daarom behandeld onder 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is binnen en rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bosschages aan zuidzijde van het plangebied kunnen diverse zangvogels als merel en vink tot broeden komen, op de agrarische percelen kunnen diverse weidevogels tot broeden komen en in de poel kunnen diverse watervogels tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook

gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

De stallen rond het plangebied bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, gezien golfplaten daken ongeschikt zijn als verblijfplaats, er geen spouwmuur aanwezig is en de stallen niet verwarmd worden. Mogelijk biedt het woonhuis wel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in de omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Er zijn in de bomen op en rond het plangebied geen holtes, scheuren, spleten of loshangend schors waargenomen. De aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten kan daarmee worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

Rond het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig, die dienst kunnen doen als vliegroueteondersteuning. De aanwezigheid van een essentiële vliegroueteondersteuning wordt daarmee uitgesloten.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de boommarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, otter en steenmarter. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn drie waarnemingen bekend van de boommarter rond het plangebied. Binnen het plangebied is te weinig dekking en zijn er geen bomen met holtes waargenomen. De aanwezigheid van de boommarter kan daarmee worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). Er zijn vier waarnemingen bekend van de das rond het plangebied. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de das vanwege onvoldoende dekking en te veel verstoring door het naastgelegen camperpark. De aanwezigheid van de das wordt daarmee uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de eekhoorn rond het plangebied. Binnen en rond het plangebied ontbreekt een bosachtig biotoop en er zijn geen nesten van eekhoorn of boomholtes waargenomen. Tevens zijn de aanwezige bomen ongeschikt als voedselboom voor de eekhoorn. De aanwezigheid van de eekhoorn kan daarmee worden uitgesloten.

Grote bosmuis

De grote bosmuis was in Nederland van oorsprong gebonden aan oudere bosgebieden, maar komt in Nederland in toenemende mate ook voor in struwelen, bosranden en bosschages. De grote bosmuis breidt zich sinds circa 20 jaar enorm uit, waarschijnlijk door een combinatie van gunstige factoren. Regelmatig worden nieuwe vindplaatsen ver buiten het tot dan toe bekende verspreidingsgebied waargenomen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van een grote bosmuis in een braakbal. Rond het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor de grote bosmuis vanwege de afwezigheid van dekking en geïsoleerde ligging van het plangebied tussen agrarische percelen. De aanwezigheid van de grote bosmuis kan daarmee worden uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de otter rond het plangebied, deze waarnemingen zijn allen gedaan in de watergang ten noorden van Dwingeloo. Rond het plangebied ontbreekt het aan geschikte watergangen voor de otter, waardoor de aanwezigheid van de otter kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de steenmarter rond het plangebied. Er zijn binnen het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter vanwege de afwezigheid van openingen tussen platen of stenen. De stallen bevatten geen openingen, waardoor de steenmarter hier niet binnen kan komen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter worden daarmee uitgesloten.

3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde reptielensoorten. Het gaat hier om de adder, gladde slang en levendbarende hagedis. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Adder

De adder leeft in Nederland in structuurrijke, bij voorkeur vochtige maar ook droge heidegebieden en hoogveengebieden en in veel mindere mate in laagveengebieden (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de adder rond het plangebied, allen in het bosgebied van het Dwingelderveld. Binnen het plangebied ontbreekt een heide- of hoogveengebied en is weinig structuur aanwezig. De aanwezigheid van de adder kan daarmee worden uitgesloten.

Gladde slang

De gladde slang bewoont vooral droge heideterreinen, maar ook hogere delen van hoogveengebieden en open bossen en jonge aanplant op zandgrond. Het substraat in de Nederlandse leefgebieden bestaat uit zand of veen, nooit uit klei. De soort kan ook voorkomen op kalkgraslanden en in groeven. Gladde slangen leven vooral van jonge nestmuizen en soms van hagedissen (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de gladde slang rond het plangebied, allen gedaan op het Dwingelderveld. Binnen het plangebied ontbreekt een hoogveen- of heidegebied of een open bos. De aanwezigheid van gladde slang kan daarmee worden uitgesloten.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis leeft in Nederland met name in heide- en hoogveengebieden en in veel beperktere mate langs infrastructuur, bosranden en duingebieden. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn, maar ook open plekken om te zonnen. Een structuurrijke vegetatie is daarom van belang (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis rond het plangebied, allen gedaan bij het Dwingelderveld. Binnen het plangebied ontbreekt een structuurrijke vegetatie en is geen heide- of hoogveengebied aanwezig. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis wordt daarmee uitgesloten.

3.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibieënsoorten. Het gaat hier om de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Boomkikker

In Nederland plant de boomkikker zich voort in kleine, geïsoleerde en voedselarme wateren zoals vennen, poelen en vijvers, maar soms ook sloten. Belangrijk is dat het voortplantingswater visvrij is. Het landhabitat bevindt zich binnen enkele honderden meters van het voortplantingswateren en bestaat uit zonbeschenen ruigten, struwelen en bosranden. Met name braamstruwelen zijn geschikt als landhabitat (RAVON, z.d.). Mogelijk betreft de poel ten zuiden van de camperplaatsen voortplantingshabitat van de boomkikker. De struwelen ten zuiden van het plangebied kunnen dan geschikt landhabitat voor de boomkikker vormen. Aanwezigheid van de boomkikker kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op voortplantingshabitat en landhabitat van de boomkikker staan beschreven in paragraaf 4.2.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de heikikker, allen in het Dwingelderveld. Mogelijk betreft de poel ten zuiden van de camperplaatsen voortplantingshabitat van de heikikker. De struwelen ten zuiden van het plangebied kunnen dan geschikt landhabitat voor de heikikker vormen. Aanwezigheid van de heikikker kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op voortplantingshabitat en landhabitat van de heikikker staan beschreven in paragraaf 4.2.

Kamsalamander

De kamsalamander plant zich voort in geïsoleerde, relatief grote en diepe, visvrije poelen, vennen en vijvers met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. In de directe omgeving is geschikt landhabitat aanwezig in de vorm van bossen en struwelen (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de kamsalamander ten zuiden van het plangebied, in het Dwingelderveld. De poel ten zuiden van het plangebied is relatief groot en diep en kan mogelijk geschikt voortplantingshabitat voor de kamsalamander bieden. De bosschages langs het plangebied kunnen dan gebruikt worden als overwinteringshabitat. Aanwezigheid van de kamsalamander kan dus niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op voortplantingshabitat en landhabitat van de kamsalamander staan beschreven in paragraaf 4.2.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de poelkikker, allen in het Dwingelderveld. Mogelijk betreft de poel ten zuiden van de camperplaatsen voortplantingshabitat van de poelkikker. De struwelen ten zuiden van het plangebied kunnen dan geschikt landhabitat voor de poelkikker vormen. Aanwezigheid van de poelkikker kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op voortplantingshabitat en landhabitat van de poelkikker staan beschreven in paragraaf 4.2.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is vaak te vinden in gebieden met een hoge dynamiek. Deze dynamiek kan ook door menselijke activiteiten veroorzaakt zijn. Hierbij kan gedacht worden aan gebieden met bouwterreinen, groeven, zand- en kleiafgravingen, rivierduinen en uiterwaarden. In de omgeving van de leefgebieden is vaak een goed vergraafbare (zanderige) bodem aanwezig waarin de soort zich kan ingraven. Daarnaast komt de soort ook voor in meer stabiele biotopen zoals heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. Voor de overwintering graaft de rugstreeppad zich meestal in, maar de soort kan ook overwinteren onder allerlei materialen zoals stenen en afval. De rugstreeppad is een echte pionier met een groot dispersievermogen en kan snel nieuwe gebieden koloniseren. Juveniele exemplaren kunnen tot wel vijf kilometer afleggen. Barrières worden daarbij gevormd door bijvoorbeeld wegen of beschoeide watergangen (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de rugstreeppad, allen in het Dwingelderveld. Mogelijk betreft de poel ten zuiden van de camperplaatsen voortplantingshabitat van de rugstreeppad. De struwelen ten zuiden van het plangebied kunnen dan geschikt landhabitat voor de rugstreeppad vormen. Aanwezigheid van de rugstreeppad kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op voortplantingshabitat en landhabitat van de rugstreeppad staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.6 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde dagvlindersoorten. Het gaat hier om de aardbeivlinder, gentiaanblauwtje, grote vos, grote weerschijnvlinder en kommavvlinder. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Aardbeivlinder

De aardbeivlinder leeft in zowel droge als vochtige terreinen met een afwisseling van lage en hoge vegetaties. Als waardplant worden vooral tormentil en dauwbraam gebruikt. De vlinders voeden zich met nectar van verschillende kruiden; soms zijn ze ook te vinden op bramen in de bosrand (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de aardbeivlinder ten zuiden van het plangebied, in het Dwingelderveld. Er zijn geen waardplanten van de aardbeivlinder waargenomen binnen en rond het plangebied. De aanwezigheid van de aardbeivlinder wordt daarmee uitgesloten.

Gentiaanblauwtje

Natte heide, vochtige heischrale graslanden en blauwgraslanden. In het gebied dienen open plekken aanwezig te zijn waar klokjesgentiaan groeit; gentianen die in een ruigere vegetatie groeien worden minder vaak gebruikt. Daarnaast is de soort afhankelijk van de aanwezigheid van de waardmieren. De bossteekmier bouwt haar nesten in hooggelegen en relatief droge, dichte en koele vegetaties. De moerassteekmier kiest juist lager gelegen, vochtige, open en warme plaatsen uit. Omdat het gentiaanblauwtje zowel afhankelijk is van de klokjesgentiaan als van de waardmier, moet het leefgebied op kleine schaal een afwisselende structuur hebben, met zowel open plekken voor de gentianen als oudere vegetaties met mieren nesten. Een populatie moet de beschikking hebben over ten minste 500 bloeiende gentianen die in een hoge dichtheid (ca. 10-15 planten per 100 m²) groeien. Hierom moet het leefgebied minimaal 0,5 hectare groot zijn, bij voorkeur meer dan 5 hectare. Bovendien heeft het leefgebied een hoge grondwaterstand nodig maar het mag na de winter nooit langdurig onder water staan. Daarom kan de biotoop niet te klein zijn en is deze vaak onderdeel van een groter natuurgebied met een stabielere grondwaterstand (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van het gentiaanblauwtje ten zuiden van het plangebied, in het Dwingelderveld. Er zijn geen klokjesgentianen waargenomen binnen en rond het plangebied, waardoor de aanwezigheid van het gentiaanblauwtje kan worden uitgesloten.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwervende dieren. Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de grote vos rond het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied ontbreken echter grote vrijstaande waardbomen en is geen bosrijke omgeving aanwezig. De aanwezigheid van de grote vos kan daarmee worden uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen (Vlinderstichting, z.d.). Er is één waarneming bekend van de grote weerschijnvlinder ten zuiden van het plangebied. Rond het plangebied ontbreekt een bosrijke omgeving en zijn geen waardplanten waargenomen. De aanwezigheid van de grote weerschijnvlinder wordt daarmee uitgesloten.

Kommavlinder

De kommavlinder leeft in zeer schrale, warme en open graslanden waar de waardplant, schapengras, aanwezig is (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen van de kommavlinder bekend ten zuiden van het plangebied, in het Dwingelderveld. Rond het plangebied ontbreekt echter schapengras en zijn geen schrale graslanden aanwezig. De aanwezigheid van de kommavlinder kan daarmee worden uitgesloten.

3.7 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde libellensoort. Het gaat hier om de gevlekte witsnuitlibel. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel plant zich voort in de verlandingszone van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen (Vlinderstichting, z.d.). Dergelijk habitat is niet aanwezig binnen of rond het plangebied. Aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel kan daarmee worden uitgesloten.

3.8 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.9 Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde vaatplanten. Het gaat hier om de dennenorchis, korensla en rozenkransje. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Dennenorchis

Dennenorchis staat op beschaduwde, droge tot iets vochtige, voedsel- en stikstofarme, meestal zure, goed doorluchte zand- en lemige grond, wortelt in de bovenste humuslaag van verteerd (naalden)strooisel en vereist een hoge luchtvochtigheid. Dennenorchis komt voor in voedselarme, iets vochtige dennenbossen. Vooral in dennenbossen met een slecht ontwikkelde struiklaag komt de soort voor. Vaak kenmerkt de vegetatie zich door een dikke moslaag. (FLORON, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van dennenorchis in het Dwingelderveld. Rond het plangebied ontbreken geschikte groeilocaties vanwege de afwezigheid van dennenbos. Aanwezigheid van dennenorchis kan hiermee worden uitgesloten.

Korensla

Korensla prefereert open, zonnige, droge, stikstofarme, matig voedselrijke, kalkarme, zure zandgrond, nooit op veen of klei. Ze groeit op heiden, op zandstrandjes langs rivieren, in akkers (m.n. wintergraan) en moestuinen, in bermen en op braakliggende terreinen. In Nederland is ze beperkt tot akkers, maar soms treedt ze onbestendig op in bermen en op bouwterreinen. De plant is zeer zeldzaam in het oosten en midden van het land (FLORON, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de korensla rond het plangebied. Binnen en rond het plangebied ontbreken geschikte groeilocaties voor korensla vanwege de dichte grasmat en afwezigheid van open plaatsen. Tevens worden de percelen rond het plangebied intensief beheerd en is de kans groot dat er veel stikstof in de bodem aanwezig is. Aanwezigheid van korensla kan daarmee worden uitgesloten.

Rozenkransje

Rozenkransje is een plant van lage, niet te dichte vegetaties met kort gras en dwergstruiken op vrij droge, humusrijke, vrij voedselarme en onbemeste, meestal zwak zure en kalkarme maar soms matig kalkhoudende zand- en leemgrond. In Nederland komen nog twee populaties van rozenkransje voor die zichzelf kunnen voortplanten: bij Bergen en op Schiermonnikoog. De overige vier resterende populaties bestaan alleen uit mannetjes of vrouwtjes, zodat deze gedoemd zijn te verdwijnen. Er zijn in Nederland veel groeiplaatsen van rozenkransje verdwenen als gevolg van bijvoorbeeld ontginning en bemesting (FLORON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van het rozenkransje ten zuiden van het plangebied, in het Dwingelderveld. Dit betreft dus een populatie die uiteindelijk zal verdwijnen, vanwege de aanwezigheid van alleen mannetjes of vrouwtjes. Rond het plangebied zijn agrarische percelen aanwezig die intensief beheerd worden en daardoor veel stikstof zullen bevatten. Aanwezigheid van rozenkransje kan daarmee worden uitgesloten.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term "verstoringszone". Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringszone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze versturende effecten en omgevingselementen, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde nesten	Huismus.	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten.	3.5	Potentieel
Amfibieën	Boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad	3.5	Potentieel

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

De woning ten noorden van het plangebied biedt mogelijk geschikte nestlocaties aan de huismus. Deze soort is echter gewend aan urbane verstoring en broeden vaak rond menselijke activiteit. Vanwege de reeds aanwezige verstoring door de woonwijk en wegen wordt extra verstoring door de werkzaamheden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen wat betreft jaarrond beschermde nesten van huismus.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen, worden mogelijk aanwezige broedende vogels in en rond het plangebied verstoord en hun nesten vernietigd. Dit is in

strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

De woning ten noorden van het plangebied dient mogelijk als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf) en laatvlieger. Wanneer de werkzaamheden na zonsondergang plaatsvinden in de actieve periode van vleermuizen, kan er mogelijk lichtverstoring optreden van verblijfplaatsen. Het verstoren van verblijfplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Amfibieën

De poel ten zuiden van de camperplaatsen betreft mogelijk geschikt voortplantingswater van de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Het bosschage rond het plangebied kan daardoor dienen als overwinteringshabitat voor de genoemde soorten. De poel zal door de werkzaamheden niet worden aangetast, waardoor er geen negatieve effecten zijn op dit mogelijke voortplantingswater. Er zal een klein deel van de aanwezige bosschages verwijderd worden om een inrit te creëren van de bestaande camperplaatsen naar de nieuwe. Hierdoor zal een klein deel van mogelijk geschikt overwinteringshabitat van de genoemde soorten aangetast worden en wanneer men de werkzaamheden tijdens de overwinteringsperiode uitvoert, kunnen amfibieën verwond en gedood worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten.	3.5	Potentieel	Mitigatie
Amfibieën	Boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad	3.5	Potentieel	Mitigatie

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Men dient daarom de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De voorkeur verdient om werkzaamheden altijd uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen, om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, moeten binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden vestiging van broedgevallen voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecooloog:

Genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met overige beschermde natuurwaarden (vleermuizen en amfibieën).

- Door het voor het broedseizoen verwijderen van bomen en struikgewas zijn er voor o.a. merel en vink geen broedgelegenheden meer;
- Door voor het broedseizoen verwijderen van oeverbegroeiing in de poel zijn er voor watervogels geen broedgelegenheden meer;

- Door voor het broedseizoen plaatsen van vlaggetjes of roofvogelvliegers in de agrarische percelen worden diverse weidevogels geweerd om hier tot broeden te komen.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuizen; mitigatie

De woning ten noorden van het plangebied biedt mogelijk verblijfplaatsen aan gebouwbewonende vleermuissoorten. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de woning. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

5.3 Boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad; mitigatie

De bosschages rond het plangebied betreffen mogelijk overwinteringshabitat voor de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Wanneer er een deel van deze bosschages wordt gekapt tijdens de overwinteringsperiode, worden mogelijk aanwezige amfibieën verwond of gedood.

Het is daarom aanbevolen om de werkzaamheden uit te voeren wanneer de genoemde soorten zich in of nabij het voortplantingswater bevinden, buiten de overwinteringsperiode. De overwinteringsperiode van alle soorten valt tussen begin oktober en begin april. Tevens is het aan te raden om de bosschages met klein materieel te verwijderen, zodat omliggende bosschages zo min mogelijk aangetast worden. Wanneer de bosschages tussen 1 april en 1 oktober worden verwijderd en de inrit wordt aangelegd met klein materieel, zijn er geen belemmeringen wat betreft overwinteringshabitat voor de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad.

Wanneer de bosschages wel tijdens de overwinteringsperiode verwijderd worden, dus tussen 1 oktober en 1 april, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de genoemde amfibieënsoorten.

6 Conclusie

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd op een erf aan Lhee 78 te Dwingeloo, gemeente Westerveld, provincie Drenthe. De opdrachtgever is voornemens om op het erf het bestaande terrein voor camperplaatsen uit te breiden. Daarvoor zal een mestsilo verwijderd worden. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus, algemene broedvogels, verblijfplaatsen van vleermuizen en voortplantingswater en overwinteringshabitat van boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

Voor algemene broedvogels dienen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin of te midden van het vogelbroedseizoen, dienen de maatregelen gevolgd te worden zoals beschreven in paragraaf 5.1.

Daarnaast dient verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats in de omliggende woning hebben, door de maatregelen te volgen zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Voor de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad dient het bosschage verwijderd te worden buiten de overwinteringsperiode van de genoemde soorten (tussen 1 april en 1 oktober), of, indien dit niet mogelijk is een nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Voor de huismus zijn geen vervolgstappen, gezien de soort gewend is aan urbane omstandigheden.

Gorredijk, juni 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 16 juni 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- FLORON (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlinders en libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>